

VALSTYBINĖ VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA

VALSTYBINĖS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBOS KOMISIJA

NUTARIMAS

BYLOJE DĖL UAB „SILICIO BIOTECHNOLOGIJOS“ LIETUVOS RESPUBLIKOS
REKLAMOS ĮSTATYMO PAŽEIDIMO

2020-08-20 Nr. 12R-44

Vilnius

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, susidedanti iš Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos direktorės pavaduotojos Neringos Baronienės (Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos pirmininkė), Nesąžiningos komercinės veiklos ir reklamos skyriaus vedėjos Mildos Deimantės, Nesąžiningos komercinės veiklos ir reklamos skyriaus vyresniosios patarėjos Ingos Grinevičės, Teisės skyriaus vedėjos Audronės Kaušylienės, Nuotolinės prekybos skyriaus vyriausiosios specialistės, pavaduojančios skyriaus vedėją, Ilonos Mitkevičienės,

vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punktu, išnagrinėjo bylą pagal Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Vilniaus departamento (toliau – Tarnyba) 2020-06-02 Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo protokolą Nr. 69RIP-9 (toliau – Protokolas) dėl UAB „Silicio biotechnologijos“ (įmonės kodas – 304639660, adresas – Antakalnio g. 17, Vilnius) reklamos naudojimo reikalavimų nesilaikymo.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija n u s t a t o

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2019-06-04 gavo Tarnybos raštu Nr. 69S-(69.5.)-1688 persiustą Protokolą dėl UAB „Silicio biotechnologijos“ reklamos naudojimo reikalavimų nesilaikymo. Tarnyba Protokole nustatė, kad UAB „Silicio biotechnologijos“ maisto papildų „Camelyn-M2“, „Limfodren“, „Polisorb Plus“ reklamoje vartojami sveikatingumo teiginiai, neatitinkantys teisės aktuose nustatytų reikalavimų:

1) interneto tinklalapyje www.silicis.eu reklamuojant maisto papildą „Camelyn-M2“ naudojamas teiginys: *„sudėtyje yra medaus peptidai, kurie padeda imuninei sistemai organizme naikinti virusus, grybelius bei bakterijas“*.

2) interneto tinklalapyje www.silicis.eu reklamuojant maisto papildą „Limfodren“ naudojami teiginiai: *„gali padėti palaikyti normalią virškinimo, šlapimo takų bei organizmo drenavimo funkciją“*; *„padeda apsisaugoti nuo laisvųjų radikalų, kurie susidaro dėl streso, alkoholio, UV spindulių ar užterštos atmosferos“*; *„šilinis viržis <...> tradiciškai naudojamas siekiant pagerinti inkstų veiklą“*; *„gali padėti sureguliuoti mitybą laikantis dietos“*.

3) interneto tinklalapyje www.silicis.eu reklamuojant maisto papildą „Polisorb Plus“, naudojami teiginiai: *„gali padėti sutraukti kenksmingas medžiagas, esančias žarnyne bei kartu su jomis, natūraliu būdu, pasišalinti“*; *„gali padėti natūraliai žarnyne sutraukti: bakterijas, netinkamo maisto atliekas (baltymus), susikaupusias toksines medžiagas, sunkiuosius metalus“*.

Tarnyba nustatė, kad reklamoje vartojami teiginiai neatitinka Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies nuostatos, 2002-01-28 Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias

procedūras (OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 6 tomas, p. 463) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 178/2002) 16 straipsnio, 2006-12-20 Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1924/2006 dėl teiginių apie maisto produktų maistingumą ir sveikatingumą (OL 2006 L 404, p. 9) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 1924/2006) 3 straipsnio a punkto, 9 straipsnio 1 dalies, 10 straipsnio 1 dalies, 2 dalies a punkto, 2011-10-25 Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinamos Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004 (OL 2011 L 304, p. 18) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1169/2011) 7 straipsnio 1 dalies a ir c punktų, 3 dalies, Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 2 punkto reikalavimų dėl teiginių apie maisto produktų maistingumą ir sveikatingumą, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010-05-13 įsakymu Nr. V-432 patvirtintos Higienos normos HN 17:2016 „Maisto papildai“ (toliau – Higienos norma HN 17:2016) 15 punkto.

UAB „Silicio biotechnologijos“, 2020-04-15 pateikdama paaiškinimus Tarnybai, nurodė, kad, bendrovė pati neprekiauja maisto papildais „Camelyn-M2“, „Limfodren“ ir „Polisorb Plus“, todėl nagrinėjama reklama yra informacinio pobūdžio, kuria siekiama supažindinti su produkto savybėmis. Paaiškiniame nurodyta, kad bendrovė savo interneto tinklalapyje www.silicis.eu turi teisę naudoti informaciją, pagrįstą moksliniais straipsniais, knygomis ar kitais šaltiniais, kadangi informacija yra skleidžiama ne reklamos tikslais.

Pateikdama paaiškinimus bendrovė papildomai nurodė, kad 100 proc. silicio dioksidas yra registruotas kaip medicinos priemonė, taip pat preparatas „Smecta“, kurios pagrindinė veiklioji medžiaga yra silicio dioksidas yra registruota kaip vaistas. Bendrovė paaiškino, kad iki 2014 m. bendrovės gaminamas silicio dioksidas iki 2014 m. buvo registruotas kaip vaistinis preparatas, nurodė, kad, nors nuo 2014 m. gamintojas neatnaujino produkto registracijos vaistų registre, vis dėlto, bendrovė pagrįstai naudoja mokslines publikacijas savo produktų aprašymui.

Bendrovė paaiškino, kad remiasi moksliniuose žurnaluose skelbtomis medicinos studijomis, iš kurių matyti, kad bendrovės produktai yra naudojami chemoterapiniam gydymui, todėl skleidžiama informacija nėra klaidinanti.

Tarnyba Protokole nustatė, kad interneto tinklalapyje www.silicis.eu skleidžiama informacija apie maisto papildus „Camelyn-M2“, „Limfodren“ ir „Polisorb Plus“ gali būti laikoma reklama, kadangi ši informacija yra reikšminga vartotojui priimant sprendimą dėl produkto įsigijimo, taigi daro įtaką jo ekonominei elgsenai. Tarnyba Protokole nustatė, kad 2020-03-17 patikrinimo metu (patikrinimo aktas Nr. 69MPI-387) užfiksuota, kad interneto tinklalapyje www.silicis.eu buvo sukurta prekės užsakymo skiltis „Užsisakyti“, kurią užpildžius nurodoma, kad su vartotoju netrukus susisieks UAB „Silicio biotechnologijos“ komanda, o interneto tinklalapyje www.silicis.eu buvo nurodomos maisto papildų kainos. Minėtame patikrinimo akte Nr. 69MPI-387 užfiksuota, kad socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje „Silica Biotech“, vartotojai A. 2019-09-20 parašius žinutę („kur galima gauti tų medaus peptidų“), UAB „Silicio biotechnologijos“ pateikė vartotojai atsakymą, nurodydamas būtent interneto tinklalapį www.silicis.eu kaip užsakymui atlikti tinkamą nuorodą. Protokole pažymėta, kad socialinio tinklo „Facebook“ paskyra „Silica Biotech“ buvo minima ir Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos 2020-01-09 priimtame nutarime Nr. 12R-1 „Byloje dėl UAB „Silicio biotechnologijos“ Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo“ tekste, kaip vienas iš reklamos sklaidos šaltinių, tai pagrindžia aplinkybę, jog šią paskyrą administruoja būtent UAB „Silicio biotechnologijos“. Tarnyba Protokole nurodė, kad 2019-12-16 UAB „Silicio biotechnologijos“ atliko būtent maisto tvarkymo veiklos registraciją Tarnyboje. Protokole nustatyta, kad, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, interneto tinklalapyje www.silicis.eu skelbta informacija apie maisto papildus „Camelyn-M2“, „Limfodren“ ir „Polisorb Plus“ yra skatinanti įsigyti maisto papildus ir susijusi su UAB „Silicio biotechnologijos“ vykdoma komercine veikla, todėl gali būti laikoma maisto reklama.

Tarnyba Protokole nustatė, kad teiginiai apie sveikatingumą leidžiami tik atlikus aukščiausio lygio mokslinį įvertinimą, šiuos vertinimus atlieka Europos maisto saugos tarnyba. Tarnyba nustatė, kad bendrovės naudoti teiginiai visiškai arba iš dalies neatitinka Reglamento (EB) Nr. 1924/2006 10 straipsnio 1 dalies reikalavimų.

Tarnyba papildomai nustatė, kad maisto papildas „Polisorb Plus“ yra notifikuotas kaip maisto papildas, taip pat, kad Reglamento (EB) Nr. 1924/2006 9 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad galima lyginti tik tos pačios kategorijos maisto produktus, atsižvelgiant į kitus tos kategorijos maisto produktus. Protokole nustatyta, kad, atsižvelgiant į tai, bendrovės pateiktas maisto produkto „Polisorb Plus“ ir vaistinio preparato „Smecta“ palyginimas neatitinka Reglamento (EB) Nr. 1924/2006 9 straipsnio 1 dalies reikalavimo.

Protokolo surašymo metu UAB „Silicio biotechnologijos“, teikdama papildomus paaiškinimus, nurodė, kad pašalino visus Tarnybos užfiksuotus teiginius, sustabdė interneto tinklalapio www.silicis.eu veiklą, geranoriškai ir aktyviai bendradarbiavo su Tarnyba. Papildomai nurodė, kad bendrovė nevykdo mažmeninės prekybos Lietuvoje, o sudaro teikimo sutartis su vaistinėmis, be to, interneto tinklalapyje www.silicis.eu prekės užsakymo skiltis „*Užsisakyti*“ buvo skirta prekybai užsienyje.

Tarnyba protokole nustatė, kad UAB „Silicio biotechnologijos“ Lietuvos Respublikos reklamos įstatymą pažeidė pakartotinai. Pažymėtina, kad Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija 2020-01-09 priėmė nutarimą Nr. 12R-1 „Byloje dėl UAB „Silicio biotechnologijos“ Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo“ pagal Tarnybos 2019-11-18 Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo protokolą Nr. 69RIP-29.

Protokole nustatytos kitos būtinos aplinkybės: UAB „Silicio biotechnologijos“ nuo 2020-03-20 sustabdė interneto tinklalapio www.silicis.eu veiklą bei Protokole nurodytų teiginių sklaidą.

UAB „Silicio biotechnologijos“, 2020-08-17 pateikdama papildomus paaiškinimus Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai, pakartotinai nurodė, kad neskleidė nagrinėjamų maisto papildų reklamos, kad interneto tinklalapyje www.silicis.eu teikė medžiagą, paremtą mokslinėmis publikacijomis, prekės yra parduodamos ne galutiniam vartotojui, o vaistinėms, mažmeninė prekyba nėra vykdoma. Bendrovė nurodė, kad UAB „Silicio biotechnologijos“ yra gamintojas ir platintojas, neprekiauja nagrinėjamais maisto papildais Lietuvoje, o internetinės prekybos licenciją turi tam, kad galėtų produktus platinti per „*Amazon*“ platformą. Bendrovė nurodė, kad šiuo metu nagrinėjami teiginiai nėra skleidžiami, o interneto tinklalapis www.silicis.eu yra uždarytas pagal Tarnybos pateiktas rekomendacijas.

Bendrovė nurodė, kad nereklamuoja maisto papildų kaip naikinančių virusus, o naudoja tokias formuluotes kaip „*gali padėti*“, taip pat pridėjo mokslines publikacijas, pagrindžiančias medaus, esančio nagrinėjamų maisto papildų sudėtyje, antivirusines savybes, paaiškino, kad žolelių, esančių maisto papildų sudėtyje, aprašymai atitinka Europos maisto saugos tarnybos leidžiamus teiginius, nagrinėjami teiginiai buvo derinti su Tarnybos darbuotojais. Bendrovė papildomai pateikė Ukrainos, Gruzijos mokslininkų tyrimų publikacijas apie maisto papildą „Camelyn-M2“ bei peptidus.

Ištyrusi bylos aplinkybes, pateiktus rašytinius paaiškinimus ir įrodymus, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija k o n s t a t u o j a

1. Dėl nagrinėjamos informacijos pripažinimo reklama

Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 2 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad reklama – bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis skleidžiama informacija, susijusi su asmens ūkine komercine, finansine ar profesine veikla, skatinanti įsigyti prekių ar naudotis paslaugomis, įskaitant nekilnojamojo turto įsigijimą, turtinių teisių ir įsipareigojimų perėmimą.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2005-09-29 nutarime „Dėl Lietuvos Respublikos Farmacinės veiklos įstatymo 17 straipsnio (2002-06-04 redakcija) 4 dalies atitikties

Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ pažymėjo, kad „prekių ar paslaugų reklama – nesvarbu, ar ši veikla yra atlygintina, ar ne – visuomet yra tiesiogiai arba netiesiogiai siekiama skatinti naudoti tam tikras prekes ar naudotis tam tikromis paslaugomis“.

Atkreiptinas dėmesys, jog reklamos požymis, išskiriantis reklamą iš kitų informacijos rūšių, yra siekis daryti asmenims poveikį jiems renkantis naudotis tam tikromis paslaugomis, skatinti juos elgtis tam tikru būdu. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2005-09-29 bylos Nr. 15/02 nutarime nurodė, kad „įstatymuose pateikiami nevienodi reklamos apibrėžimai. Tačiau visuose minėtuose teisės aktuose nurodomas svarbiausias reklamos požymis – reklama yra informacija, kuria siekiama padėti parduoti arba skatinti įsigyti prekes ar naudotis paslaugomis.“ Įstatymuose bei suformuotoje teismų praktikoje kaip esminis reklamos požymis, išskiriantis ją iš kitos informacijos, yra įtvirtintas specialus jos tikslas – daryti įtaką ekonominei elgsenai.

Nors UAB „Silicio biotechnologijos“, 2020-08-17 pateikdama papildomus paaiškinimus Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai, nurodė, jog neskleidė nagrinėjamų maisto papildų reklamos, o interneto tinklalapyje www.silicis.eu teikė medžiagą, paremtą mokslinėmis publikacijomis, be to, prekės yra parduodamos ne galutiniam vartotojui, mažmeninė prekyba nėra vykdoma, pažymėtina, kad Protokole nustatyta, jog interneto tinklalapyje www.silicis.eu skleidžiama informacija apie maisto papildus „Camelyn-M2“, „Limfodren“ ir „Polisorb Plus“ yra reikšminga vartotojui priimant sprendimą dėl produkto įsigijimo bei daro įtaką jo ekonominei elgsenai. Protokole nurodyta, kad Tarnybos patikrinimo metu užfiksuota, jog interneto tinklalapyje www.silicis.eu buvo sukurta prekės užsakymo skiltis „Užsisakyti“, kurią užpildžius nurodoma, kad su vartotoju netrukus susisieks UAB „Silicio biotechnologijos“ komanda, o interneto tinklalapyje www.silicis.eu buvo nurodomos maisto papildų kainos, be to, socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje „Silica Biotech“, parašius žinutę, UAB „Silicio biotechnologijos“ pateikė vartotojui atsakymą, nurodydama būtent interneto tinklalapį www.silicis.eu kaip užsakymui atlikti tinkamą nuorodą.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, jog siekiant nustatyti, ar informacija gali būti vertinama kaip reklama, turi būti konstatuotas skatinimo tikslas, t. y., turi būti nustatyta, kad ši informacija yra ar gali būti reikšminga vartotojui, priimant sprendimą dėl produkto įsigijimo, ir tokiu būdu ja siekiama daryti įtaką ekonominei elgsenai, skatinant jį naudotis tam tikromis prekėmis ar paslaugomis ar atsisakyti tam tikrų prekių (paslaugų) naudojimo.

Taigi, įstatymuose bei teismų praktikoje suformuoti du esminiai reklamos požymiai: 1) informacija turi būti susijusi su asmens ūkine komercine, finansine ar profesine veikla, 2) pateikiama informacija turi skatinti įsigyti prekių ar naudotis teikiamomis paslaugomis. Iš byloje pateikiamos informacijos matyti, jog UAB „Silicio biotechnologijos“ teiginiai apie maisto papildus „Camelyn-M2“, „Limfodren“, „Polisorb Plus“, kurie buvo skleidžiami interneto tinklalapyje www.silicis.eu, skatina įsigyti bendrovės platinamus maisto papildus, taigi, atitinka Lietuvos Respublikos reklamos įstatymuose įtvirtintą reklamos sąvoką.

2. Dėl UAB „Silicio biotechnologijos“ skleistos reklamos atitikties Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies reikalavimams

Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad draudžiama Reglamento (ES) Nr. 1169/2011 ir kitų teisės aktų, nustatančių reikalavimus maisto reklamai, nuostatų neatitinkanti maisto reklama.

Reglamento (EB) Nr. 178/2002 16 straipsnyje nustatyta, kad, nepažeidžiant konkretesnių maisto produktus reglamentuojančių įstatymų nuostatų, vartotojų neturi klaidinti maisto ar pašarų etiketės, reklama ir pateikimas, įskaitant jų formą, išvaizdą arba įpakavimą, pakavimo medžiagas, sudėjimo tvarką, apipavidalinimą juos demonstruojant ir įvairiausiomis priemonėmis apie juos teikiamą informaciją.

Reglamento (ES) Nr. 1169/2011 7 straipsnio 1 dalies a ir b punkte nustatyta, kad informacija apie maistą neturi klaidinti, visų pirma, dėl maisto produkto ypatybių, ypač jo pobūdžio, tapatumo, savybių, sudėties, kiekio, tinkamumo vartoti termino, kilmės šalies ar kilmės vietos, gamybos ar

ruošimo būdo, taip pat, darant užuominą apie ypatingas maisto produkto savybes, nors jos iš tikrųjų yra būdingos visiems tokiems panašiams maisto produktams, ypač specialiai atkreipiant dėmesį į tam tikrų sudedamųjų dalių ir (arba) maistinių medžiagų buvimą ar nebuvimą, 3 dalyje nustatyta, kad taikant specialios paskirties maisto produktams taikomuose Europos Sąjungos teisės aktuose numatytas nukrypti leidžiančias nuostatas, informacijoje apie maistą maisto produktams neturi būti priskiriamos žmogaus ligų profilaktinės ar gydomosios savybės arba daroma į jas nuoroda.

Reglamento (EB) Nr. 1924/2006 3 straipsnio a dalyje nustatyta, kad teiginiai apie maistingumą ir sveikatingumą gali būti vartojami ženklinant, pristatant arba reklamuojant į Bendrijos rinką pateikiamus maisto produktus, tik jei šie teiginiai atitinka šio reglamento nuostatas, bei, kad, nepažeidžiant Direktyvų 2000/13/EB ir 84/450/EEB, teiginiai apie maistingumą ir sveikatingumą neturi būti melagingi, dviprasmiški ar klaidinantys. Šio reglamento 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad, nepažeidžiant Direktyvos 84/450/EEB nuostatų, galima lyginti tik tos pačios kategorijos maisto produktus, atsižvelgiant į kitus tos kategorijos maisto produktus, bei, kad, nurodant maistinės medžiagos kiekio ir (arba) energinės vertės skirtumą ar produktus lyginant naudojami vienodi maisto produktų kiekiai. Šio reglamento 10 straipsnio 2 dalies a punkte nustatyta, kad reklamuojant maisto papildus, teiginiai apie sveikatingumą leidžiami tik tuo atveju, jei ženklinime, o jei ženklinimo nėra – pateikime ir reklamoje – yra pateikti teiginiai, kuriuose nurodoma įvairios ir subalansuotos mitybos bei sveiko gyvenimo būdo svarba. Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta, kad vartotojams turi būti teikiama teisinga informacija apie maistą bei, kad draudžiama nurodyti ar užsiminti apie tas maisto savybes, kurių jis neturi, taip pat apie gydomąsias ar nuo ligų saugančias savybes.

Higienos normos HN 17:2016 15 punkte nustatyta, kad, ženklinant, pristatant bei reklamuojant maisto papildus, nė vienam iš jų negali būti priskiriamos gydomosios ar profilaktinės savybės arba daroma nuoroda į jas.

Pažymėtina, kad kiekvienas vartotojas yra suinteresuotas gauti teisingą informaciją apie ketinamų įsigyti produktų savybes. Jei atitinkama informacija netiksli, tai gali iškreipti vidutinio vartotojo elgesį siūlomo produkto atžvilgiu. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2005-11-17 nutartyje (adm. b. Nr. A1-931/2005) konstatavo, kad „vidutinio (paprasto) vartotojo ekonominis elgesys paprastai siejamas su bendru išpūdžiu apie prekę (jos pakuotė, prekės ženklas, bendro pobūdžio informacija apie prekės savybes, prekės kaina), neanalizuojant kiekvienos detalės. Šis principas taikytinas ir prekės reklamai“. Maisto papildų „Camelyn-M2“, „Limfodren“ ir „Polisorb Plus“ reklama, skleidžiama aukščiau minėtame interneto tinklalapyje pateiktoje informacijoje, kurioje vartojami sveikatingumo teiginiai, neatitinkantys Reglamento (EB) Nr. 1924/2006 reikalavimų bei teiginiai, kuriais nurodoma ir užsimenama apie žmogaus ligų gydymo ir profilaktines savybes bei kitas savybes, galėjo suklaidinti ar iškreipti vidutinio vartotojo suvokimą. Būtent reklamos skleidėjas (šiuo atveju UAB „Silicio biotechnologijos“) yra atsakingas už tai, kad tokių abejonių nekiltų. Taigi, UAB „Silicio biotechnologijos“ maisto papildų „Camelyn-M2“, „Limfodren“ ir „Polisorb Plus“ reklama turėtų būti vertinama pagal vidutinio vartotojo suvokimą, kuris, pamatęs minėtų maisto papildų reklaminius teiginius, gali nepagrįstai susidaryti išpūdį, jog šie maisto papildai turi naudą sveikatai ar su sveikata susijusiai gerai savijautai, ir dėl šios priežasties būti suklaidintas.

Protokole nustatyta, kad teiginiai apie sveikatingumą leidžiami tik Europos maisto saugos tarnybai atlikus aukščiausio lygio mokslinį įvertinimą.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, jog UAB „Silicio biotechnologijos“ parduodami produktai nėra vaistiniai preparatai, todėl jie negali būti reklamuojami nurodant vaistinio preparato savybes. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, kad vaistiniams preparatams taikomi reikalavimai yra nustatyti Lietuvos Respublikos farmacijos įstatyme. Šio įstatymo 2 straipsnio 50 dalis nustato, kad vaistas (vaistinis preparatas) – tai vaistinė medžiaga arba jų derinys, pagaminti ir teikiami vartoti, kadangi atitinka bent vieną šių kriterijų: 1) pasižymi savybėmis, dėl kurių tinka žmogaus ligoms gydyti arba jų profilaktikai; 2) dėl farmakologinio, imuninio ar metabolinio poveikio gali būti vartojamas ar skiriamas atkurti, koreguoti ar modifikuoti žmogaus fiziologines funkcijas arba diagnozuoti žmogaus ligas.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 2 straipsnio 2 dalis numato, kad maistinės medžiagos – tai žmogaus organizmui būtinos maisto sudėtinės dalys (maiste esantys baltymai, riebalai, angliavandeniai, vitaminai, mineralinės ir kitos medžiagos bei specialūs maisto papildai – vitaminai, mineralinės ir kitos medžiagos). Taigi, maisto papildai yra maistinė medžiaga, kuri nepatenka į Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo reguliavimo apimtį.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 5 straipsniu, vartotojams turi būti teikiama teisinga informacija apie maistą. Informacijai, įskaitant reklamą, kuri laikytina savita informacijos rūšimi ir paprastai vadinama komercine informacija, taikomas tiesos reikalavimas. Vartotojas privalo gauti teisingą informaciją apie maisto papildus, kuria remdamasis galėtų priimti sprendimus dėl maisto papildų pasirinkimo rinkoje ir jų vartojimo.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija papildomai pažymi, jog UAB „Silicio biotechnologijos“, reklamuodama minėtus maisto papildus, vartojo teiginius, kuriais galėjo nepagrįstai sudaryti įspūdį, kad jie turi naudą sveikatai ar su sveikata susijusiai gerai savijautai, o tai neatitiko aukščiau išdėstytų teisės aktų reikalavimų.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta aukščiau, įvertinusi Tarnybos Protokole nurodytą informaciją bei UAB „Silicio biotechnologijos“ teiktus paaiškinimus, taip pat byloje surinktus įrodymus, daro išvadą, jog UAB „Silicio biotechnologijos“, reklamuodama „Camelyn-M2“, „Limfodren“ ir „Polisorb Plus“ maisto papildus pateikė vartotojams informaciją, neatitinkančią Reglamento (EB) Nr. 178/2002 16 straipsnio, Reglamento (EB) Nr. 1924/2006 3 straipsnio a punkto, 9 straipsnio 1 dalies, 10 straipsnio 1 dalies, 2 dalies a punkto, Reglamento (ES) Nr. 1169/2011 7 straipsnio 1 dalies a ir c punktų, 3 dalies, Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 2 punkto reikalavimų, Higienos normos HN 17:2016 15 punkto numatytų reikalavimų ir tokiu būdu pažeidė Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies nuostatą.

3. Dėl UAB „Silicio biotechnologijos“ taikytinų sankcijų

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 24 straipsnio 1 dalimi, už šio įstatymo 14 straipsnyje nustatytų reikalavimų nesilaikymą reklaminės veiklos subjektams gali būti skiriama bauda iki 3 procentų jų metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais, bet ne daugiau kaip vienas šimtas tūkstančių eurų. Reklaminės veiklos subjektams, pakartotinai per vienus metus padariusiems pažeidimą, už kurį buvo paskirta bauda ar įspėjimas už šio įstatymo 14 straipsnyje nustatytų reikalavimų pažeidimą, gali būti skiriama bauda iki 6 procentų jų metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais, bet ne didesnė kaip du šimtai tūkstančių eurų. Tais atvejais, kai pažeidimu nepadaroma esminės žalos šiuo įstatymu saugomiems interesams, atsižvelgiant į byloje nustatytų aplinkybių visumą, vadovaujantis teisingumo ir protingumo kriterijais, reklaminės veiklos subjektams gali būti taikomas įspėjimas, neskiriant baudos.

Pagal Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 24 straipsnio 5 dalį, įspėjimas skiriamas ir baudos dydis nustatomas pagal Lietuvos Respublikos 2019-09-25 nutarimu Nr. 983 patvirtintą Įspėjimų ir baudų už Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimus skyrimo tvarkos aprašą (toliau – Aprašas), atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, pažeidimo trukmę, mastą ir šio straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatytas atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes.

Vadovaujantis Aprašo 6 punktu, pirmuoju etapu apskaičiuojamas pradinis baudos dydis, lygus 1,5 procento (pakartotinai pažeidus Lietuvos Respublikos reklamos įstatymą – 3 procentams) reklaminės veiklos subjekto metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais, neviršijant Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje nustatytos maksimalios baudos dydžio ribos, o jeigu reklaminės veiklos subjektas veikia trumpiau kaip vienus metus, nustatomas pradinis baudos dydis lygus 1,5 procento jo pajamų einamaisiais finansiniais metais, neviršijant Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje nustatytos maksimalios baudos dydžio ribos.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, spręsdama dėl sankcijos skyrimo,

pirmuoju etapu atsižvelgia į UAB „Silicio biotechnologijos“ 2019 m. metines pajamas (vadovaujantis UAB „Silicio biotechnologijos“ pateikta informacija apie bendrovės pajamas 2019 m).

Antruoju etapu Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį, mastą ir trukmę, apskaičiuoja bazinį baudos dydį.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo pobūdį, atsižvelgia į tai, jog UAB „Silicio biotechnologijos“ skleistose reklamose maisto papildai buvo reklamuojami kaip turintys žmogaus ligų gydymo ar profilaktines savybes, taip pat, nurodoma į bendro pobūdžio, nekonkrečią naudą sveikatai ar su sveikata susijusiai gerai savijautai, nepateikiant konkretaus teiginio apie sveikatingumą, dėl šios priežasties vartotojai galėjo būti suklaidinti.

Vertindama pažeidimo pobūdį ir jo pavojingumą, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, atsižvelgia ir į tai, jog UAB „Silicio biotechnologijos“ nurodė, jog, atsižvelgdama į Tarnybos rekomendacijas, 2020-03-20 uždarė internetinę parduotuvę www.silicis.eu.

Atsižvelgdama į tai, kas nurodyta aukščiau, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos nusprendžia už pažeidimo pobūdį nustatyto pradinio baudos dydžio nedidinti ir nemažinti.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo mastą ir atsižvelgusi į tai, jog reklama buvo skleista apie tris maisto papildus (maisto papildus „Camelyn-M2“, „Limfodren“ ir „Polisorb Plus“) viena sklaidos priemone – interneto tinklalapyje – www.silicis.eu, nusprendžia už pažeidimo mastą nustatytą pradinį baudos dydį sumažinti 20 proc.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, atsižvelgdama į Apraše nustatytą trukmės vertinimą, pažymi, jog reklama skleista trumpai – kelias dienas (nagrinėjami teiginiai pirmą kartą užfiksuoti 2020-03-17 (patikrinimo aktas Nr. 69MPI-387), reklamos sklaida sustabdyta 2020-03-20). Atsižvelgdama į tai, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažeidimo trukmę vertina kaip trumpą ir nusprendžia nustatytą pradinį baudos dydį sumažinti 30 procentų.

Vadovaujantis Aprašo 8 punktu, nustačius bazinį baudos dydį, trečiuoju etapu apskaičiuojamas skiriamos baudos dydis, atsižvelgiant į atsakomybę lengvinančias arba sunkinančias aplinkybes.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija UAB „Silicio biotechnologijos“ atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laiko tai, kad UAB „Silicio biotechnologijos“ tyrimo metu bendradarbiavo su tyrimą vykdančiomis institucijomis, pateikė paaiškinimus raštu bei nutraukė pažeidimą. t. y., sustabdė Protokole nurodytos reklamos sklaidą. Atsižvelgdama į tai, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija nustatytą bazinį baudos dydis mažina 20 procentų.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija UAB „Silicio biotechnologijos“ atsakomybę sunkinančių aplinkybių nenustatė.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija taip pat atsižvelgė į tai, jog UAB „Silicio biotechnologijos“ Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies pažeidimą padarė pakartotinai per vienus metus.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 24 straipsnio 1, 5 ir 6 dalimis, n u t a r i a

už Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies pažeidimą skirti UAB „Silicio biotechnologijos“ 952 (devynių šimtų penkiasdešimt dviejų) eurų baudą.

Nutarimas per 30 kalendorinių dienų nuo nutarimo priėmimo dienos gali būti apskūstas teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Kreipimasis į teismą nesustabdo nutarimo vykdymo, jeigu teismas nenustato kitaip.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos paskirta bauda ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo nutarimo dėl baudos paskyrimo priėmimo dienos turi būti sumokėta į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą Nr. LT24 7300 0101 1239 4300, esančią banke „Swedbank“, AB (banko kodas 73000, SWIFT kodas HABALT22, lėšų gavėjas Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos

finansų ministerijos, įmonės kodas 188659752), kodų sąrašo „Kitos baudos“ skyriaus „Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos skirtos baudos 6780“ eilutę.

Direktorės pavaduotoja

Neringa Baronienė